

30 Ιανουαρίου: Εορτάζουν οι Τρεις Παμμέγιστοι Φωστήρες

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Ἡ αἰτία γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὴν Ἐκκλησία εἶναι τὸ ἐξῆς γεγονός:

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ (1081 – 1118), ὁ ὁποῖος διαδέχθηκε στὴ βασιλικὴ ἐξουσία τὸν Νικηφόρο Γ' τὸν Βοτενειατῆ (1078 – 1081), ἐγίνε στὴν Κωνσταντινούπολη φιλονικία ἀνάμεσα σὲ λόγιους καὶ ἐνάρετους ἄνδρες. Ἄλλοι θεωροῦσαν ἀνώτερο τὸν Μέγα Βασίλειο, χαρακτηρίζοντάς τον μεγαλοφυΐα καὶ ὑπέροχη φυσιογνωμία. Ἄλλοι τοποθετοῦσαν ψηλὰ τὸν ἱερὸ Χρυσόστομο καὶ τὸν θεωροῦσαν ἀνώτερο ἀπὸ τὸν Μέγα Βασίλειο καὶ τὸν Γρηγόριο καί, τέλος, ἄλλοι, προσκείμενοι στὸν Γρηγόριο τὸν Θεολόγο, θεωροῦσαν αὐτὸν ἀνώτερο ἀπὸ τοὺς δύο ἄλλους, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Βασίλειο καὶ τὸν Χρυσόστομο. Ἡ

φιλονικία αὐτὴ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα νὰ διαιρεθοῦν τὰ πλήθη τῶν Χριστιανῶν καὶ ἄλλοι ὀνομάζονταν «Ἰωαννίτες», ἄλλοι «Βασιλεῖτες» καὶ ἄλλοι «Γρηγορίτες».

Στὴν ἔριδα αὐτὴ ἔθεσε τέλος ὁ Μητροπολίτης Εὐχαΐτων, Ἰωάννης ὁ Μαυρόπουλος. Αὐτός, κατὰ τὴν διήγηση τοῦ Συναξαριστοῦ, εἶδε σὲ ὀπτασία τοὺς μέγιστους αὐτοὺς Ἱεράρχες, πρῶτα καθένα χωριστὰ καὶ στὴ συνέχεια καὶ τοὺς τρεῖς μαζί. Αὐτοὶ τοῦ εἶπαν:

«Ἐμεῖς, ὅπως βλέπεις, εἴμαστε ἓνα κοντὰ στὸν Θεὸ καὶ τίποτε δὲν ὑπάρχει ποὺ νὰ μᾶς χωρίζει ἢ νὰ μᾶς κάνει νὰ ἀντιδικοῦμε. Ὅμως, κάτω ἀπὸ τὶς ἰδιαίτερες χρονικὲς συγκυρίες καὶ περιστάσεις ποὺ βρέθηκε ὁ καθένας μας, κινούμενοι καὶ καθοδηγούμενοι ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, γράψαμε σὲ συγγράμματα καὶ μὲ τὸν τρόπο τοῦ καθένος, διδασκαλίες ποὺ βοηθοῦν τοὺς ἀνθρώπους νὰ βροῦν τὸν δρόμο τῆς σωτηρίας. Ἐπίσης, τὶς βαθύτερες θεῖες ἀλήθειες, στὶς ὁποῖες μπορέσαμε νὰ διεισδύσουμε μὲ τὸ φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὶς συμπεριλάβαμε σὲ συγγράμματα ποὺ ἐκδώσαμε. Καὶ ἀνάμεσά μας δὲν ὑπάρχει οὔτε πρῶτος, οὔτε δεύτερος, ἀλλὰ, ἂν πεῖς τὸν ἓνα, συμπορεύονται δίπλα του καὶ οἱ δυὸ ἄλλοι. Σήκω, λοιπόν, καὶ δῶσε ἐντολὴ στοὺς φιλονικοῦντες νὰ σταματήσουν τὶς ἔριδες καὶ νὰ πάψουν νὰ χωρίζονται γιὰ ἐμᾶς. Γιατί ἐμεῖς, καὶ στὴν ἐπίγεια ζωὴ ποὺ εἴμασταν καὶ στὴν οὐράνια ποὺ μεταβήκαμε, φροντίζαμε καὶ φροντίζουμε νὰ εἰρηνεύουμε καὶ νὰ ὀδηγοῦμε σὲ ὁμόνοια τὸν κόσμος. Καὶ ὅρισε μία ἡμέρα νὰ ἐορτάζεται ἀπὸ κοινοῦ ἡ μνήμη μας καὶ καθὼς εἶναι χρέος σου, νὰ ἐνεργήσεις νὰ εἰσαχθεῖ ἡ ἐορτὴ στὴν Ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ συνταχθεῖ ἡ ἱερὴ ἀκολουθία. Ἀκόμη ἓνα χρέος σου, νὰ παραδόσεις στὶς μελλοντικὲς γενιὲς ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε ἓνα γιὰ τὸν Θεό. Βεβαίως καὶ ἐμεῖς θὰ συμπράξουμε γιὰ τὴ σωτηρίᾳ ἐκείνων ποὺ θὰ ἐορτάζουν τὴν μνήμη μας, γιατί ἔχουμε καὶ ἐμεῖς παρρησία ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ».

Ἔτσι ὁ Ἐπίσκοπος Εὐχαΐτων Ἰωάννης ἀνέλαβε τὴ συμφιλίωση τῶν διαμαχόμενων μερίδων, συνέστησε τὴν ἐορτὴ τῆς 30ης Ἰανουαρίου καὶ συνέγραψε καὶ κοινὴ Ἀκολουθία, ἀντάξια τῶν τριῶν Μεγάλων Πατέρων.

Ἡ ἐορτὴ αὐτῆς τῆς Συνάξεως τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀποτελεῖ τὸ ὁρατὸ σύμβολο τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἐνότητος τῶν Μεγάλων Διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι δίδαξαν μὲ τὸν ἅγιο βίον τοὺς τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐξ' αἰτίας τῆς ταπεινώσεώς τους μπροστὰ στὴν ἀλήθεια, ἔχουν λάβει τὸ χάρισμα νὰ ἐκφράζουν τὴν καθολικὴ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅ,τι διδάσκουν δὲν εἶναι ἀπλῶς δική τους σκέψη ἢ προσωπικὴ τους πεποίθηση, ἀλλὰ εἶναι ἐπιπλέον ἡ ἴδια ἡ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας, γιατί μιλοῦν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καθολικῆς τῆς πληρότητας.

Περὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ 14ου αἰῶνα μ.Χ. ἀνεγέρθη ναὸς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν κοντὰ

στην Ἀγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως, δίπλα σχεδὸν στὴ μονὴ τῆς Παναχράντου.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος α΄.

Τοὺς τρεῖς μέγιστους φωστῆρας τῆς τρισηλίου Θεότητος, τοὺς τὴν οἰκουμένην ἄκτῖσι, δογμάτων θείων πυρσεύσαντας, τοὺς μελιρρύτους ποταμοὺς τῆς σοφίας, τοὺς τὴν κτίσιν πᾶσαν, θεογνωσίας νάμασι καταρδεύσαντας, Βασίλειον τὸν Μέγαν, καὶ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, σὺν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ, τῷ τὴν γλῶτταν χρυσορρήμονι, πάντες οἱ τῶν λόγων αὐτῶν ἐρασταί, συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν· αὐτοὶ γὰρ τῇ Τριάδι, ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύουσι.

Κοντάκιον. Ἦχος β΄. Τοὺς ἀσφαλεῖς.

Τοὺς ἱερούς, καὶ θεοφθόγγους κήρυκας, τὴν κορυφὴν, τῶν Διδασκάλων Κύριε, προσελάβου εἰς ἀπόλαυσιν, τῶν ἀγαθῶν σου καὶ ἀνάπαυσιν· τοὺς πόνους γὰρ ἐκείνων καὶ τὸν κάματον, ἐδέξω ὑπὲρ πᾶσαν ὀλοκάρπωσιν, ὁ μόνος δοξάζων τοὺς Ἁγίους σου.

Μεγαλυνάριον.

Ρήτορες σοφίας θεοειδεῖς, στῦλοι Ἐκκλησίας, οὐρανίων μυσταγωγοί, Βασίλειε Πάτερ, Γρηγόριε θεόφρον, καὶ θεῖε Ἰωάννη, κόσμῳ ἐδείχθητε.